

Vlaams
Parlement

vergadering **C243**
zittingsjaar 2016-2017

Woordelijk Verslag

Commissievergadering

Commissie voor Leefmilieu, Natuur, Ruimtelijke Ordening,
Energie en Dierenwelzijn

van 16 mei 2017

INHOUD

VRAAG OM UITLEG van Bart Nevens aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over de medefinanciering van peukentegels als engagement van de sigarettensector in de strijd tegen zwerfvuil

– 2100 (2016-2017)

3

**VRAAG OM UITLEG van Bart Nevens aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over de medefinanciering van peukentegels als engagement van de sigarettensector in de strijd tegen zwerfvuil
– 2100 (2016-2017)**

Voorzitter: mevrouw Valerie Taeldeman

De voorzitter: De heer Nevens heeft het woord.

Bart Nevens (N-VA): Minister, ik heb een dubbel gevoel bij deze vraag om uitleg. Ik hoop dat u een van die twee gevoelens zult kunnen toelichten of wegnemen. Ik zal even situeren waarover het gaat.

In de strijd tegen het zwerfvuil in Vlaanderen zullen ongeveer duizend bijkomende peukentegels worden geplaatst. Dat is wat ik van de media heb vernomen. Het gaat om bijkomende tegels, want in heel wat gemeenten en steden heeft de peukentegel natuurlijk al lang ingang gevonden.

Het is opvallend dat de peukentegels door de tabaksindustrie mee zullen worden gefinancierd. Tijdens de commissievergadering van 2 mei 2017 hebt u laten verstaan dat de Openbare Vlaamse Afvalstoffenmaatschappij (OVAM) en de sigarettentabrikanten al verschillende contacten hadden gehad, maar dat de gesprekken moeizaam verliepen. Dat is wat u toen hebt verklaard. We hebben trouwens ook niet echt iets achter de hand om de sector te verplichten. We moeten nagaan of er geen andere mogelijkheden zijn om de sector ertoe te bewegen een engagement aan te gaan. Het is immers frappant dat dit niet vooruitgaat.

Het is natuurlijk een positief signaal dat de sigarettensector eindelijk een engagement aangaat, maar we mogen niet vergeten dat maar liefst 50 procent van alle stukken zwerfvuil uit sigarettenspeuken bestaat. Volgens de cijfers van de OVAM voor 2013 belanden in Vlaanderen jaarlijks ongeveer 40 miljoen speuken op de grond.

Dit betekent dat deze duizend peukentegels de facto niet meer of niet minder dan een pleister op een houten been zijn. Er zijn 308 Vlaamse gemeenten. Indien u ze gelijk over het aantal gemeenten zou verdelen, zou elke Vlaamse gemeente de volle 3,2 peukentegels ontvangen.

Minister, de aankoopprijs van een peukentegel is relatief beperkt. De kostprijs voor de plaatsing en bovenal het onderhoud is hier ongetwijfeld een veelvoud van. Ik zou u hierover dan ook enkele vragen willen stellen.

Over welk totaalbedrag gaat het in verband met die duizend peukentegels? Hoe zit het met de kostenverdeling? Wat is eigenlijk het aandeel van de sigarettensindustrie in de aanschaf van de duizend peukentegels?

Zullen al die peukentegels onmiddellijk beschikbaar zijn of gaat het om een proces, waarbij nu en dan hier en daar een aantal tegels worden geplaatst? Wordt dit gespreid over een periode? Betreft het een engagement voor een, twee of drie jaar? Gaat het om een structureel engagement dat oneindig zal duren?

Hoe zal de toewijzing verlopen? Hoe ziet de kostenverdeling voor de plaatsing en de lediging eruit? Wat is het aandeel van de steden en de gemeenten? Zullen enkel de steden en de gemeenten hiervoor opdraaien of zal de sigarettensindustrie op dit vlak een deel van haar verantwoordelijkheid opnemen?

Een uitgebreide producentenverantwoordelijkheid zou een antwoord kunnen bieden op de financiële uitdagingen die met zwerfvuil gepaard gaan. Naar mijn aanvoelen is

dat ook wat u wilt. U wilt dat iedereen, ook de verpakkingindustrie, zijn verantwoordelijkheid opneemt. In verband met andere dossiers gaat het dan om de verpakkingindustrie of om de kauwgumindustrie. U hebt al laten verstaan dat u het belangrijk vindt dat ze mee de strijd tegen het zwerfvuil aangaan. Ze moeten hun deel betalen. Hoe wilt u dit concreet uitwerken, specifiek voor de sigarettensector?

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Voorzitter, in het door de Vlaamse Regering goedgekeurde uitvoeringsplan staat dat we meer zullen werken aan de verantwoordelijkheid van de producenten die aan de oorsprong van het afval liggen. In het operationeel plan zwerfvuil en sluikestorten 2016-2018 is de bepaling opgenomen dat we andere sectoren zullen stimuleren hun verantwoordelijkheid ten aanzien van zwerfvuil op te nemen. We zullen hun vragen financieel te participeren.

Als we naar het aantal stuks kijken, vormen de sigarettenpeuken inderdaad een groot deel van het zwerfvuil. Ook kauwgum is een probleem. Er lopen momenteel onderhandelingen met de sigarettensector en over kauwgum ook met FEVIA. Dit is dan ook een eerste stap vooruit. Ik ben het ermee eens dat het slechts een eerste stap is. De terbeschikkingstelling van die duizend peukentegels door de sigarettensector is echter een eerste stap die we zetten. Dit is het eerste resultaat van de lopende onderhandelingen.

De sigarettensector financiert duizend peukentegels. Dat gebeurt niet rechtstreeks, maar loopt langs de OVAM. Daar komt het budget terecht. Het budget dat hiermee gepaard gaat, wordt geraamd op 140.000 euro, exclusief btw.

Tevens is een leverancier aangeduid waar de tegels kunnen worden besteld. In principe zijn de tegels direct leverbaar. De wijze waarop de bestellingen kunnen verlopen en de manier van toewijzing worden momenteel nog uitgewerkt. Het materiaal bestaat uit een asbaktegel die met een ergonomievriendelijke sleutel kan worden geopend, met hierbij een bijpassende signaaltegel.

Mijnheer Nevens, u weet dat de OVAM de opdracht heeft gekregen om, boven op deze aanpak, nog meer bijkomende beleidsinstrumenten op maat uit te werken. Het gaat dan onder meer om de invoering van een uitgebreide producentenverantwoordelijkheid en het statiegeld.

In de tweejaarlijkse studie 'kostprijs en hoeveelheid zwerfvuil' worden de beheerskosten geraamd. In combinatie met de fractietelling vormt dit de basis voor de bijdragen van de onderscheiden sectoren. Deze basis moet ons in staat stellen de industrie haar volle verantwoordelijkheid te doen opnemen. Dit staat naast de evidente verantwoordelijkheden van de burger en van de lokale besturen.

Ik ben het met u eens dat dit niet de ideale maatregel is. Het is een eerste stap die deel uitmaakt van een groter geheel, net zoals de vele maatregelen die we hier al hebben besproken.

De voorzitter: De heer Nevens heeft het woord.

Bart Nevens (N-VA): Minister, het is een mooie dag. Ik ben blij dat u het met me eens bent. Dat doet me plezier. Ik kan echter enkel beamen dat dit geen wondermiddel is. Daar zijn we allemaal van overtuigd.

Het is tevens een raar signaal aan de roker. Als hij de peuk op de grond gooit, is dat fout. Als hij juist mikt en de peuk in de peukenasbak belandt, laten we het wel toe. Ik vind dat een dubbele boodschap aan de mensen. Alle begin is moeilijk. We moeten dit een kans geven.

Ik ben blij dat nog wordt nagedacht over de wijze waarop de tegels ter beschikking zullen worden gesteld van de steden en de gemeenten. Het zou een goede zaak zijn hiervoor een kader te bedenken. De OVAM zou een kader moeten bedenken met onder meer plaatsen die eigenlijk al bij voorbaat bij dergelijke tegels gebaat zouden zijn. Ik kan me inbeelden dat met betrekking tot bushaltes of horecazaken misschien een aantal spelregels kunnen worden vastgelegd met betrekking tot de plaatsing van peukentegels.

Als ik uw antwoord goed heb begrepen, zullen de plaatsing en het onderhoud, het ledigen van de tegels, ten laste van de stad of de gemeente vallen. Enkel de aankoop wordt mee gefinancierd en niet het traject dat hierop volgt, namelijk de plaatsing en de lediging.

Ik ben het ermee eens dat we met betrekking tot de producentenverantwoordelijkheid de lijn moeten doortrekken naar alle producenten die mee verantwoordelijk zijn voor zwerfvuil. Ik denk dan aan de kauwgumfabrikanten. Ik hoop dat u op dit vlak ook resultaat zult kunnen boeken. Met betrekking tot de gesprekken met de tabaksindustrie was u sceptisch, maar uiteindelijk is toch iets uit de bus gekomen. Het is geen wondermiddel, maar de producentenverantwoordelijkheid wordt nu wel erkend. Daar ben ik tevreden over.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.